

115. koncertní sezóna

Koncert 18.06.2017 • účinkující a skladatelé

Kladenský symfonický orchestr



Kladenský symfonický orchestr, člen České asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles, člen evropské a světové federace orchestrů, vstoupil v r. 2017 do své 115. koncertní sezóny. Vedení orchestru kvalitními dirigenty (Hynek Kubát, žák Antonína Dvořáka, Vašatovci, Jan Snítíl, Vítězslav Podrazil, Jiří Mikula, Martin Klepetko, Adolf Melichar, Zbyněk Müller, Vlastimil Mareš, Karel Procházka) je společným znakem jeho historie i současnosti. V současné době jsou stálými dirigenty orchestru Karel Procházka a Vlastimil Mareš. S tělesem vystupovali vedle vlastních členů i osobnosti velkého hudebního světa (František Ondříček, Jaroslav Kocián, Ema Destinová, Václav Snítíl, Jaroslav Svěcený, Ivan Ženatý, Jiří Panocha, Pavel Zejfart, Daniel Veis, Jiří Hubička, Miloš Bok, Václav Hudeček, Jiří Bárta, Kazuko Nagatomi a další). Dramaturgie orchestru vychází z české tvorby, zastoupené především obdobím klasicismu a novoromantismu. Nejhranější jsou díla Antonína Dvořáka, prováděny jsou i skladby Mendelssohna, Brahmse, Čajkovského, Griega, Musorgského, Skrjabinina, Suka a dalších skladatelů. Orchester stál u zrodu projektu Antonín Dvořák a náš kraj, účinkoval na zámku v Třešti (Mezinárodní vědecká konference), vystupoval na Národních festivalech v Písku a ve Slaném. Zahraniční kontakty navázal v r. 1988, kdy přijal pozvání na Orchesterální seminář v Bad Alexandersbadu, který vyvrcholil koncertem v Selbu, na kterém byla mj. provedena Dvořákova Symfonie č. 8 G dur Anglická. V příštím roce přišlo pozvání z Mnichova na Mezinárodní festival neprofesionálních orchestrů. V r. 1990 začala spolupráce a výměnné koncerty s Wandsbeker Sinfonieorchester z německého Hamburku, která trvá doposud. Orchester hrál ve Francii (1992) a kontakty navázal (2000 – 2002) s Wansworth Symphony Orchestra z Velké Británie. V r. 2007 byl orchestr zastoupen při provedení Dvořákova oratoria Stabat Mater v mezinárodně obsazeném orchestru v rámci Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles na koncertech v České republice a v Německu (Teplice, Freital, Ústí nad Labem, Dresden) a v r. 2008 byl zastoupen v obdobném mezinárodním projektu, tentokrát při provedení Symfonie č. 1 c moll Johannese Brahmse a Slovanského tance č. 1 C dur Antonína Dvořáka (koncerty – Ústí nad Labem, Teplice, Dresden). V r. 2010 to byl mezinárodní projekt Dvořák 2010 a koncerty v Ústí nad Labem a v Drážďanech na nichž zazněla Symfonie č. 9 e moll Z Nového světa Antonína Dvořáka a Symfonie D dur Lovecká Karla Stamice. V lednu 2011 přišlo opět pozvání do Hamburku; Kladenský symfonický orchestr byl zastoupen při provedení dvou koncertů s Wandsbeker Sinfonie Orchester a Ensemble Felix Kopenhagen z Kodaně v Dánsku. Na koncertech zazněly skladby – Niels W. Gade: Nachklänge von Ossian; Carl Nielsen: Aladdin – Suite, Richard Wagner: Siegfried – Idyll; Janet Albright: Koncert für 3 Violoncelli und Orchester. V r. 2015 byla obnovena spolupráce s Jeanem Dubois, která započala před mnoha lety, francouzským skladatelem, zpěvákem, klavíristou a kytaristou, při provedení jeho skladeb za doprovodu Kladenského symfonického orchestru. Poslední setkání s Wandsbeker Sinfonieorchester proběhlo v Hamburku v únoru 2016, další se předpokládá v červnu 2017 v Kladně.

Karel Procházka • *1974 • dirigent

Karel Procházka získal první hudební vzdělání na LŠU v Kladně v oborech violoncello a zpěv. Od r. 1989 je členem Kladenského symfonického orchestru a od r. 2007 jedním z jeho dirigentů. V letech 1990 – 2004 byl členem a sólistou kladenského pěveckého sboru Schola cantorum Sanctae Caeciliae, u jehož sbormistra Jána Čambála studoval zpěv. V r. 2003 absolvoval na Pedf UK Praha a Týnské vyšší odborné škole v oboru Sborníctví chrámové hudby, v r. 2010 na katedře Hudební vědy FF UK Praha. Od r. 1998 působí jako sbormistr a umělecký vedoucí pěveckého sboru Chorus Carolinus Kladno. S ním především uvádí v obnovených premiérách skladby chrámového hudebního archivu ve Smečně. Několik let se věnuje intenzivní badatelské činnosti, zejména dílu českého skladatele patera Františka Mensiho (1753 – 1829), za což obdržel cenu rektora Karlovy univerzity za vědecký přínos. Účastní se aktivně řady mistrovských pěveckých kurzů a jako tenorista spolupracuje s řadou hudebních souborů – Harmonia delectabilis Lukáše Vendla, Ritornello Michaela Pospíšila, Ensemble Inégal Adama Viktory, Kühnova smíšeného sboru Marka Vorlíčka, Musica Florea Marka Štryncla. Je autorem několika duchovních skladeb (Requiem, Te Deum, Dixit Dominus, offertoria, příležitostné skladby, koledy) a písňových textů – zejména vánočních.



Jakub Čech • sólista fagot



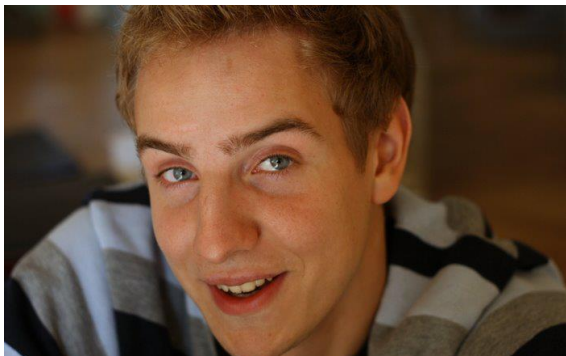
Jakub Čech začínal na zobcovou flétnu na soukromých hodinách u učitele Jakuba Klára v době, kdy navštěvoval třetí třídu základní školy. Ve hře na tento hudební nástroj získal první a druhé místo na soutěži hudebních škol. V páté třídě školní docházky ho zaujal fagot, který začal studovat u prof. Lukáše Kořínka. V rámci tohoto studia získal první místo v celostátním kole soutěže hudebních škol v Kladně, a první místo v kategorii Junior na soutěži Žestě Brno. Dále obdržel zvláštní cenu za hru na fagot v komorním souboru s převahou smyčcových nástrojů, se souborem získal třetí místo v posledním kole. Vzhledem k tomu, že ho fagot nadále bavil, věnoval se mu následně na Pražské konzervatoři u profesora Michaela Venera, pod jehož vedením získal dvakrát čestné uznání ve vyšší první kategorii, dále mu patří druhé místo v celostátním kole soutěže Pardubické dechy, a rovněž druhé místo na mezinárodní soutěži v Ostravě Pro Bohemia 2016. V letošním roce získal čestné uznání na mezinárodní soutěži Žestě Brno, v ještě vyšší, tj. druhé kategorii.

Anežka Hergeselová • sólistka soprán

Anežka Hergeselová se narodila v lázeňském městě Karlovy Vary a již v dětském věku se díky svému otci houslistovi začala věnovat hudbě (hra na housle a klavír, zpěv). Když se celá rodina později přestěhovala do Dačic, stala se v roce 1997 zakládající členkou dětského pěveckého sboru Kvítek, který založil a vedl její otec Vítězslav Hergesel téměř 20 let. Po maturitě na Gymnáziu v Dačicích odešla studovat sbormistrovství a hudební výchovu na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy do Prahy a začala tak se sborem Kvítek spolupracovat i jako sbormistryně. Vedla přípravná oddělení, působila jako hlasový pedagog a druhý sbormistr koncertního a komorního sboru. Studovala ve třídě MgA. et Mgr. Marka Valáška, Ph.D., a vzdělání si doplňovala sbormistrovskými kurzy konanými v České republice i na Slovensku. Během studia v Praze zpívala ve smíšeném sboru Piccolo coro a účastnila se soutěží pěveckých ansámbľů Stonavská Barborka ve Stonavě. V současné době již pátým rokem dochází na soukromé hodiny zpěvu k Dipl. um. Pavle Zumrové. Také spolupracuje s Hudební akademií Praha (ředitelka Pavla Zumrová), kde působí jako lektorka sólového zpěvu. Je členkou Pražského filharmonického sboru a též koncertuje se souborem Musica Bohemica, kterou řídí Jaroslav Krček.



Josef Kovačič • sólista bas



Josef Kovačič je studentem 2. ročníku zpěvu na Hudební akademii múzických umění v Praze ve třídě prof. Martina Bárty a absolvent Pražské konzervatoře pod vedením prof. Jiřího Kubíka. Opernímu zpěvu se začal věnovat v šestnácti letech na liberecké ZUŠ, o tři roky později, již jako student konzervatoře, ztvárnil ve studentském představení roli Sarastro v opeře Kouzelná flétna. Do této role byl o rok později přizván jako host na pražskou AMU. V létě 2015 se pak dočkal debutu na profesionální scéně v roli Hermanna (Hoffmannovy povídky) na prestižním hudebním festivalu v rakouském Bregenz. V témže roce byl přizván ke spolupráci s Divadlem J. K. Tyla v Plzni, kde jako host ztvárnil roli Eremita (Čarostřelec), v letošní sezóně debutoval na scéně Slezského divadla Opava

rolí Pobudy (Chytračka) a připravuje se zde také na roli Pistoli (Falstaff). Mezi jeho největší soutěžní úspěchy patří vítězství v několika předních soutěžích v ČR (1. místo v soutěži Pražský pěvec, 3. cena v soutěži ansámblového zpěvu Stonavská Barborka, 2. místo na 37. ročníku přehlídky konzervatoří a hudebních gymnázií ČR). Kromě divadla se věnuje také koncertní činnosti po ČR, Německu, Itálii a Španělsku a spolupracuje s tělesy jako je Severočeská filharmonie Teplice, či Podkrkonošský symfonický orchestr.

Wolfgang Amadeus Mozart

• 27.01.1756 Salzburg – 05.12.1791 Vídeň • skladatel

Rakouský hudební skladatel vyrůstal v rodině skladatele, kapelníka a houslisty Leopolda Mozarta zároveň se svou sestrou Marií Annou zvanou Nannerl jako záračné dítě, které ještě dříve než umělo psát, hrálo na klavír a komponovalo. Jeho život probíhal v atmosféře vysilující koncertní činnosti a neúnavné kompoziční práce, prožíval velké umělecké úspěchy, setkával se však i s nepochopením. Světlou stránkou jeho života byla Praha, která plně docenila jeho genialitu a připravila mu vskutku triumfální přijetí Figarovy svatby i pro Prahu psaného Dona Juana. Byl jedním z nejgeniálnějších skladatelů vůbec a jeho 626 skladeb to dokazuje.

Koncert B dur pro fagot a orchestr • Jeden z nejslavnějších, nejhranějších a zřejmě také nejhezčích fagotových koncertů. Mozartův koncert, velmi náročný na provedení, patří do povinné výbavy každého fagotisty. Je vyžadován na většině orchestrálních konkurzů a často zní na závěrečných zkouškách hudebních škol.



Christoph Willibald Gluck • 02.07.1714 Erasbach – 15.11.1787 Vídeň



Německý hudební skladatel, z velké části samouk. První hudební podněty a základy hudebního vzdělání získal na zámku Jezeří, na kterém se vedl čilý hudební život. Odmítl otcovo přání, aby pokračoval v rodinné tradici a utekl z domova s několika groši v kapse. Na ubytování a jídlo si vydělával zpěvem, a o nedělích a svátcích hrou na varhany ve vesnických kostelích. Hodlal dorazit do Vídně, ale jeho první zastávkou se stala Praha, kam se později několikrát vrátil, kde studoval hru na varhany a violoncello. Je dochován písemný dokument z roku 1731, prokazující zápis mezi studenty Filozofické fakulty Karlovy univerzity (tehdy zvané Univerzita Karlo-Ferdinandova) v Praze, kterou téměř jistě nedokončil. Lze předpokládat, že často uváděné kontakty mladého Glucka s českým minoritou, varhaníkem a hudebním skladatelem B. M. Černohorským nejsou vyloučené. Poté se přestěhoval do Vídně a později do Milána, hrál v orchestru v evropských městech, včetně Londýna, kde se setkal s Händlem. Během tohoto období zkomponoval řadu úspěšných oper, což později vedlo k jeho jmenování dvorním hudebníkem ve Vídni, kde se mu dostalo řady poct a kde se oženil s dcerou bankéře. Gluckovým hlavním přínosem divadlu bylo jeho spojení slov a hudby, dramatu a zpěvu do přesvědčivého celku. Árie,

recitativy a balety byly nedílnou součástí uměleckého zážitku a opera nebyla pouhým řetězcem sólových zpěváků. Gluck se pokoušel dosáhnout určitého druhu hudebního dramatu již století před tím, než tento ideál veřejně proklamoval Wagner. V posledních dvaceti letech svého života Gluck plodně spolupracoval s dramatikem Calzabigim na cyklu nádherných oper z řecké mytologie, např. Alceste (1767), Ifigenie v Aulidě (1774), Ifigenie na Tauridě (1779). Tato díla, prodchnutá nádhernou melodií a výjimečnou dramatickostí, byla bouřlivě přijata v Paříži i ve Vídni. Dnes můžeme za repertoárové dílo považovat pouze Eurýdiku a Eurydiku (1762). Poslední léta Gluckova života byla poznamenána řadou záchvatů mrtvice, které mu bránily v dalším komponování.

Orfeo ed Euridice (Orfeus a Eurýdika) • Předehra • Árie Che farò senza Euridice • Danse des Champs Elvées

Gluck proslul ve světě svým vytrvalým úsilím změnit dosavadní tvář opery, zbavit ji pěveckého exhibicionismu, přiblížit ji naopak blíže dramatu a divadlu a nalézt v ní krásnou jednoduchost. První a zároveň nejslavnější z jeho oper psaných v novém reformním stylu je Orfeus a Eurýdika. Autor se v ní zcela vyhýbá tradiční operní pompéznosti a přiklání se k intenzivnímu a promyšlenému hudebně-divadelnímu jazyku vycházejícímu zcela z logiky a atmosféry mytického příběhu o bolesti ze ztráty milovaného člověka, lásce, která je schopna dělat zázraky, i o slabosti, která tyto zázraky hatí. Přestože Gluck oproti zvyklostem italské opery výrazně posílil úlohu sboru i baletu, ponechal v ději pouhé tři sólisty, kromě dvou titulních ještě alegorickou postavu Amora, utěšitele, který nedokonalého člověka nakonec přivádí ke šťastnému cíli. Slavný řecký mýtus má v Gluckově podání introspektivní, meditativní, psychologický a tím i velmi nadčasový ráz.

Antonín Dvořák • 08.09.1841 Nelahozeves – 01.05.1904 Praha • skladatel

Dvořák hudbu studoval u venkovských kantorů a na varhanní škole v Praze. Pod taktovkou Bedřicha Smetany hrál na violu v orchestru Prozatímního divadla. Byl varhaníkem u sv. Vojtěcha v Praze. Jeho skladby zaujaly J. Brahmsa, který mu vymohl státní stipendium a doporučil ho berlínskému nakladateli, který vydal Moravské dvojzpěvy, 1. řadu Slovanských tanců. Dvořák začal vystupovat i jako dirigent a klavírista svých děl. Uspořádal devět zájezdů do Velké Británie. Stal se profesorem na Pražské konzervatoři, ředitelem Národní konzervatoře v New Yorku. Komponoval vše od symfonií, oper, písní, komorních skladeb různého nástrojového obsazení až po duchovní hudbu oratorního a kantátového zaměření. Jeho touha stát se profesionálním skladatelem a dokázat světu, že i český národ může mít znamenité umělce, se naplnila. Téměř celé jeho dílo prošlo světem. Dostalo se mu mnoha vyznamenání a světových poct. Dvořákova hudba bude jistě provázet lidstvo až do jeho posledních dnů. Ke Kladnu měl Dvořák velmi osobní vztah. Bydlel zde jeho otec a další příbuzní. Město mnohokrát navštívil. Dokonce v něm už jako uznávaný skladatel uspořádal samostatný koncert. Pomník, který byl tomuto hudebnímu géniovi v Kladně slavnostně odhalen v roce 1926 v blízkosti divadla, je toho připomínkou.



Biblické písně • Hudební cyklus deseti zpěvů pro sólový hlas, původně s průvodem klavíru na texty z Knihy žalmů v překladu Bible kralické. O spontánnosti jejich vzniku není pochyb. První z nich (podle vydání sedmá) byla ve zpěvním hlase zaznamenána 05.03.1894 a ostatní písně následovaly rychle za sebou, takže celý cyklus byl hotov během tří týdnů, což je neobvykle krátká doba. Dnes je možné předpokládat, co bylo základním impulzem pro Dvořáka k vytvoření těchto písní. Za základ je možno pokládat charakteristickou náladu, která nutkala skladatele, aby se často odvracel od světa, který ho obklopoval a vnořil se hlouběji do svého nitra. Mohly tu však být i jiné důležité příčiny pro vznik písní. Autora se jistě muselo dotknout, když na konci roku 1893 zemřeli dva jeho hudební současníci, P. I. Čajkovský a Ch. Gounod. S Čajkovským navíc Dvořák udržoval velmi přátelské vztahy a díky němu se náš hudebník dostal v roce 1890 do Ruska. Krátce poté přišla k Dvořákovi další smutná zpráva. V únoru 1894 zemřel H. von Bülow, skvělý dirigent, Dvořákův ctitel a propagátor. K tomu přišla další zpráva ze skladatelova vlastního domova, že ve Velvarech umírá jeho osmdesátiletý otec František. Je třeba si také uvědomit, že čas, ve kterém Dvořák písně psal, byl krátce před Velikonoce. Z toho všeho lze dovodit, že Biblické písně nevznikaly náhodně, ale že autor měl pro vznik díla řadu důvodů. V původním znění s klavírním doprovodem vydala Simrockova firma v Berlíně poprvé Biblické písně v roce 1895. Brzy poté autor přepracoval klavírní doprovod prvních pěti písní do orchestrální podoby. Jak řekl Simrockovi sám Dvořák, pěvci si prý v písních s orchestrem libují, a je to pro ně něco nového. První provedení těchto písní v orchestrálním znění dirigoval Dvořák 04.01.1896 na zahajovacím koncertě spolku Česká filharmonie v pražském Rudolfinu. Písně číslo šest až deset později pro orchestr instrumentovali J. Burghauser a J. Hanuš.